

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:25

יציאת השבת: 17:28

י"ד חשון תשע"ה

גיליון מס' 190

שאל אביך וירגודך

שאלות ותשובות על פרשת וירא

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

הדור שלנו זכה

רק אצל אברהם אבינו מצאנו שמוזכרים בפירוש הניסיונות שעבר, ולא מצאנו אצל שאר האבות דבר דומה. זאת מפני שאברהם אבינו, הגיע מהרקע הכי שפל שיש. אביו, תרח, היה המפיץ הראשי של עבודה זרה והעולם שבו גדל היה מלא בטומאה וכפירה בבורא עולם. כך שמצד התולדה שלו, אברהם אבינו, היה ההיפוך הגמור לאהבת ה', והיה צריך לניסיונות להפך טבעיותו לאהבת ה' טבעית. לעומתו, יצחק ויעקב, כבר נולדו מתוך הקדושה, טבעיותם ותולדתם היו מצד הקדושה ולכן לא היו צריכים להפוך טבעיותם ע"י ניסיונות.

לימוד זה יכול גם להיות מקור לשמחה גדולה עבורנו. בדור הזה, רבים גדלו בבתים רחוקים מאוד מהקדושה. כך שמצד הטבעיות, נפשם היתה

רחוקה מאוד מאהבת ה'. אמנם יוצא מכך שגם הניסיונות שבהם הדור הזה נאלץ לעמוד, הם גדולים מאוד ולפעמים כואבים מנשוא. אבל, כפי שאמר הרב שיינברגר שליט"א, כי כאשר אדם כבר מתעורר אל ה' בדור הזה, זוהי התעוררות גדולה וחזקה, התעוררות של אהבה ששום דבר אינו יכול לעמוד בדרכה.

אך כיצד הגענו למצב אישי וחברתי כה נמוך? התשובה ברורה, התרחקנו מהתורה הקדושה. התרחקנו כ"כ מהוראת הדרך של הבורא שאיבדנו כל קשר שורשי ומהותי עם עצמנו. הלימוד לעומק של פרשה זאת בלבד יכול להציל את נפשו של כל אחד מאתנו. הלימוד על מידת האהבה ומידת ההתגברות, על השימוש הנכון במידות השונות בנפש, על ההסתכלות השונה בקשיי החיים, לא כמקרים אקראיים של סבל, אלא כניסיונות מרוממים, רק זה כבר יכול לנקות אותנו מאותו טבע רע של יצר נעורינו. לשם כך, עלינו לשמוע ל'יצו השעה', וללמוד וללמד בכל דרך אפשרית, להאיר כל פינה אפילה ולרכוש את הכלים שיעזרו לנו כיחידים, כחברה, כעם, להתעלות.

1. "וירא אליו ה' כחום היום"
 - א. מה הקושי הלשוני בפסוק זה?
 - ב. מה למדים מכך?
 2. א. כתוב כחום היום וצריך להיות בחום היום. ב. כחום היום מלמדנו שצריך לקבל אורחים בחום ובהארת פנים.
 - א. מהיכן רש"י לומד את הכלל: "אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות"?
 - ב. פרט את שליחות כל אחד מהמלאכים.
 - א. מהפסוק "והנה שלושה אנשים ניצבים עליו".
 - ב. אחד לבשר לשרה על הולדת יצחק, אחד להפוך את סדום ואחד לרפא את אברהם.
 3. אברהם אמר: "יוקח נא מעט מים".
 - א. מה מדייק רש"י מפסוק זה?
 - ב. מה הרעיון המוסרי הנלמד מכך?
 - א. יוקח נא = ע"י שליח.
 - ב. אל תהיה צדיק על חשבון אחרים. אם השליח נושא את המים אל תעמיס עליו הרבה.
 4. ויאמר ה' "למה זה צחקה שרה לאמור האף אמנם אלד ואני זקנתי" אולם שרה אמרה ההיפך: "ואברהם זקן".
 - מה למדים מהעובדה שהקב"ה שינה את דברי שרה?
 - ללמדנו: גדולה מעלת השלום שבעבודה מותר אפילו לשקר, שהרי אברהם עלול היה לכעוס על שרה שאמרה שהוא זקן ולכן לא יכול להוליד.
 5. מדוע נהפכה אשתו של לוט לנציב מלח? (רש"י).
 - עונש מידה כנגד מידה: במלח חטאה ובמלח לקתה. (היא ביקשה מלח מהשכנות כדי לרמוז להם שבאו לביתה אורחים).
 6. בפרשתנו מסופר על לוט ובנותיו שישבו במערה. אילו עוד אישים בתנ"ך התחבאו במערה?
 - א. דוד כשברח משאול.
 - ב. אליהו.
 - ג. עובדיה החביא 50 בני נביאים
- במערה מפני איזבל ואחאב.
7. על מי נאמר "כי נביא הוא" על אברהם (כ, 7).
 8. ציין 3 סיבות לכך שאברהם נקרא עברי! (לפי מדרש בראשית רבה)
 - א. כל העולם מעבר אחד והוא מעבר אחר. ב. הוא מצאצאי עבר בנו של שם. ג. מוצאו מעבר לנהר פרת.
 9. מה משותף לשמות האבות והאמהות?
 - מספר האותיות של שמות האבות שווה למספר האותיות של האימהות = 13. 13 = 13 + 13, זוהי גמטריא של שם ה'!
 10. מה שם הוריו של אברהם?
 - אביו = תרח, אימו = אמתלאי בת כרנבו (בבא בתרא צ"א).
 11. "לך לך אל ארץ המוריה". (רש"י)
 - ציין 2 משמעויות לשם מוריה?
 - א. מוריה = הוראה, מקום ממנו יוצאת הוראה לישראל.
 - ב. מוריה = מור, על שם המור, מין בושם שהיה בקטורת.
 12. מי יכול לומר למי: "אביך הוא אבי, סבך הוא בעלי, אני אחותך ואתה הוא בני!"
 - בנות לוט יכולות לומר לבניהן היות והתעברו מאביהן.
 13. "ויטע אברהם אשל בבאר שבע".
 - א. ציין 3 פירושים למילה אשל.
 - ב. מדוע נטע דווקא אשל?
 - א. 1. פרדס. 2. פונדק.
 3. אשל = ראשי תיבות: אכילה שתיה לינה (או לויה).
 - ב. לפי הגר"א: ע"י האכילה, שתיה, לינה תיקן אברהם את חטאי קודמיו: אדם חטא באכילה, נח חטא בשתיה ולוט חטא במניעת לינה לאורחים.
 14. מדוע "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה" (שבת קכ"ז)?
 - כי הקבלת פני השכינה פעם אחת בחודש (ראה בברכת הלבנה) ואילו הכנסת אורחים כל הזמן.
 15. מי אמר למי בפרשתנו:
 - א. "האף תספה צדיק עם רשע"?

צריך להיות עקשן גדול בעבודת ה'

סיפר פעם הצדיק ר' נחמן מברסלב זצ"ל, כי בעבודתו את השם יתברך לא היה שום דבר שבא לו בקלות, אלא כל דבר ודבר בא לו במסירות נפש גדולה, שהיה מייגע עצמו זמן וזמנים בשביל כל דבר ודבר מעבודת השם יתברך והיו לו המון עליות וירידות, אלפים ורבבות. והיה קשה לו מאוד להיכנס בעובי הקורה בעבודת השם יתברך ולקבל עליו עול עבודתו יתברך, והיה רגיל להתחיל כמה ימים בעבודת השם, ואחר כך נפל מזה, וחזר והתחיל, ושוב ונפל, וכן היה כמה פעמים.

עד שפעם אחת החליט בדעתו שיהיה חזק מאוד, ויאחז בעבודת השם יתברך לעולם, ולא יסתכל על שום דבר כלל, ומאז והלאה נתחזק לבו בה'.

ואף על פי כן גם אחר כך היו לו תמיד עליות וירידות, אלא שאחר כך היה כבר חזק בדעתו שלא יניח עבודתו יתברך לעולם, ובכל פעם שנפל ממדרגתו לא היה מייאש עצמו, אלא אמר שיתחיל מחדש כאילו לא התחיל עדיין להיכנס לעבודת השם.

ואף ביום אחד היו לו כמה וכמה ירידות ובכל פעם קם מיד בלא שהיות, "כי שבע יפול צדיק וקם". ומובא בספר "שיח שרפי קודש" כי בזה נמדדת מדרגת האדם, לא בכמה השיג וכמה לא חטא, "כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" אלא בכל פעם שחטא - אם קם תכף ומיד וחזר בתשובה (שבחי הר"ן ה, ו).

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לניסים בן מרים וגלית בת ליזט טרבלסי

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

- ב. "הגוי גם צדיק תהרוג"? א. אברהם לה'.
- ב. אבימלך לה' (כ' 4).
16. מה שם אשתו של לוט לפי המדרש? עידית (דברי אליעזר כ"ה).
17. אמר אברהם: "ואנוכי עפר ואפר". מהי סיבת הדימוי הכפול? אברהם מזכיר בזאת את חסדי ה' שהצילו: ראוי היה להיות עפר בידי המלכים ולהיות אפר ע"י נימרוד שהשליכו לכבשן.
18. בשכר שאמר אברהם "ואנוכי עפר ואפר" זכינו ל-2 מצוות (סוטה י"ז) מה הן המצוות? אפר פרה אדומה ועפר אשה סוטה.
19. ב-10 ניסיונות התנסה אברהם. מהו הניסיון הראשון והאחרון ומה משותף להם? הניסיון הראשון "לך לך" והאחרון עקידת יצחק. המשותף: בשניהם נאמר "לך לך".
20. "וירא אליו ה'". מתי זה אירע? ביום השלישי למילתו (רש"י).
21. מה נאמר בגמרא בבא מציעא מ"ט את שרה.
- על המילים "בן בקר רך וטוב"? אברהם שחט לאורחיו 3 פרים כדי שכל אחד מהם יאכל לשון.
22. המלאכים אמרו לאברהם "איה שרה". מי עוד בתורה נשאל "איה...?" ה' שאל את קין "איה הבל אחיך".
23. לאיזו עיר נמלטו לוט ומשפחתו? צוער.
24. מה שמות הבנים שנולדו לבנות לוט? מואב ובן עמי.
25. ה' אומר לאבימלך: "מות תמות". למי עוד אמר ה' מילים אלו? לאדם על האכילה מעץ הדעת.
26. "וישכם אבימלך בבוקר" על מי עוד נאמר בתורה ביטוי דומה? א. אברהם בעקידה. ב. בלעם (במדבר, כב', 3).
27. מהיכן נלמד הכלל: "כל המבקש רחמים על חבריו הוא נענה תחילה"? מסמיכות הפסוקים על תפילת אברהם על אשתו של אבימלך שתלד ומיד אח"כ נאמר ה' פקד את שרה.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

1. "וירא אליו ה' באלוני ממרא" א. לאיזו מטרה נראה הקב"ה אל אברהם? (רש"י) ב. מה היה מצבו של אברהם בעת זו?
2. "וַיִּרְא, וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים, נֹצְבִים עָלָיו..." א. מה היה תפקידם של שלושת האנשים? (רש"י) ב. מה מבקש מהם אברהם (י"ח, גי-ד') ג. אברהם מציע לאורחים פת לחם אך לבסוף נותן להם לשון בקר ועוגות. איזו תכונה חשובה ניתן ללמוד ממעשה זה? ד. כאשר מבשר המלאך לאברהם שעתידה שרה ללדת בן, כיצד מגיבה שרה? (י"ח, י"ב)
3. וכיצד הגיב אברהם? (י"ז, י"ז), מה ההבדל בין תגובותיהם של אברהם ושרה לפי רש"י?
4. "וה', אָמַר: הַמְכֹסֶה אֶנִּי מֵאַבְרָהָם, אֲשֶׁר אֶנִּי עֹשֶׂה." (י"ח, י"ז) - מדוע בוחר ה' ליידיע את אברהם על הענשת אנשי סדום?
5. כאשר שומע אברהם את כוונת ה' להפוך את סדום הוא מבקש להצילם: א. כיצד יצילו 50 צדיקים את סדום? (רש"י י"ח, כ"ד) ב. כיצד יצילו 45 צדיקים את סדום? (רש"י י"ח, כ"ד) 6. מה מציע לוט למלאכים כאשר הוא פוגש אותם? (י"ט, ב')
7. כיצד מגיבים אנשי העיר? (י"ט, ד-ה')
8. מה עושים המלאכים כדי להציל את לוט? (י"ט, י"א)
9. מי ניצל יחד עם לוט כאשר סדום נהפכת? מה היה סופה של אשת לוט?
10. "ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק ליי" (כ"א, ו') מדוע כל השומע יצחק? (רש"י)
11. מה עושה אברהם ביום שיצחק נגמל מיניקה? מי משתתף במאורע זה? (רש"י כ"א, ח')
12. "ותרא שרה את בן הגר מצחק" - כיצד מפרש רש"י את המילה "מצחק"? (כ"א, ט')
13. מה מבקשת שרה מאברהם? כיצד מגיב אברהם ומה אומר לו הקב"ה? (כ"א, י-י"ב)
14. במה עוסק ישמעאל למחייתו?
15. "וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ... אֶל-אַבְרָהָם לֵאמֹר: אֲלֵקִים עִמָּךְ, בְּכָל אֲשֶׁר-אַתָּה עֹשֶׂה." (כ"א, כ"ב) - מדוע חושב כך אבימלך לפי רש"י?
16. "וְהִוָּכַח אַבְרָהָם, אֶת-אַבְיִמֶלֶךְ" (כ"א, כ"ה) - על מה הוכיח אברהם את אבימלך? מה השיב לו אבימלך?
17. כיצד כרת אברהם ברית עם אבימלך? (כ"א, כ"ז)

